

POSTANOWIENIE

Dnia 9 lutego 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk (przewodniczący)

SSN Józef Frąckowiak

SSN Agnieszka Piotrowska (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa A. G.

przeciwko Szpitalowi [...]

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 9 lutego 2018 r.,

zażalenia powódki na wyrok Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 24 sierpnia 2017 r., sygn. akt VI ACa .../16,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 18 czerwca 2010 r. powódka A. G. domagała się zasądzenia od pozwanego Szpitala [...] kwoty 55 000 zł odszkodowania i 55 000 zł zadośćuczynienia za szkodę i krzywdę doznaną wskutek wadliwie przeprowadzonej operacji, a także renty po 1000 zł miesięcznie, płatnej do dnia 10 każdego miesiąca, z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia płatności. Wniosła także o ustalenie odpowiedzialności strony pozwanej na przyszłość za wszelkie skutki tego zabiegu.

W piśmie procesowym z dnia 19 kwietnia 2011 r. powódka rozszerzyła powództwo do 105 000 zł odszkodowania i 155 000 zł zadośćuczynienia, w pozostałym zakresie podtrzymując swoje dotychczasowe roszczenia.

Wyrokiem z dnia 7 lipca 2015 r. Sąd Okręgowy zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 64 200 zł tytułem odszkodowania (punkt 1), kwotę 100 000 zł tytułem zadośćuczynienia (punkt 2) oraz rentę w kwocie po 1000 zł miesięcznie, płatną do dnia 10. każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności (punkt 3). Sąd Okręgowy oddalił powództwo w pozostałym zakresie (punkt 4) i orzekł o kosztach procesu (pkt 5).

W pisemnym uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd pierwszej instancji wskazał na jego podstawę faktyczną i prawną podnosząc, że powódka przedstawiła dowody wskazujące na poniesienie szkody wynoszącej 64 200 zł, stąd dalej idące żądanie w zakresie odszkodowania podlegało oddaleniu jako niewykazane (k. 619 akt). Sąd pierwszej instancji uznał kwotę 100 000 zł zadośćuczynienia za adekwatną do rozmiaru cierpień fizycznych i psychicznych powódki i w związku z tym za „odpowiednią” w rozumieniu art. 445 § 1 k.c., stąd oddalił dalej idące roszczenie z tego tytułu.

Od powyższego wyroku apelacje wniosły obie strony. Strona pozwana zaskarżyła wyrok w części uwzględniającej powództwo. Zarzucając naruszenie art. 442¹ § 2 k.c., art. 233 § 1 w związku z art. 231 k.p.c., art. 444 k.c. oraz art. 445 § 1 k.c., wniosła o jego zmianę poprzez oddalenie powództwa w całości, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania. Powódka zaskarżyła wyrok w części oddalającej powództwo (punkt 4) co do odsetek ustawowych od przyznanych kwot odszkodowania i zadośćuczynienia oraz co do daty początkowej płatności renty. Zarzucając naruszenie przepisów: art. 481 § 1 i 2 w zw. z art. 444 § 2 k.c., art. 481 § 1 i 2 w zw. z art. 445 § 1 k.c., art. 444 § 2 k.c. oraz art. 328 § 2 k.p.c., wniosła o zmianę wyroku przez zasądzenie na jej rzecz kwoty 64 200 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, kwoty 100 000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz renty

w kwocie po 1000 zł miesięcznie płatnej od dnia wniesienia pozwu w sposób wskazany w wyroku.

Wyrokiem z dnia 24 sierpnia 2017 r., Sąd Apelacyjny w pkt 1 odrzucił apelację powódki, w pkt 2 oddalił apelację strony pozwanej i w punkcie 3 zniósł wzajemnie koszty postępowania apelacyjnego.

W zażaleniu na postanowienie o odrzuceniu apelacji zawarte w punkcie 1 powyższego wyroku, powódka zarzuciła naruszenie art. 370 w zw. z art. 373 k.p.c. przez wadliwe zastosowanie, skutkujące odrzuceniem apelacji jako wniesionej od nieistniejącego orzeczenia mimo zaskarżenia wyroku w punkcie 4, w którym Sąd Okręgowy oddalił powództwo w pozostałej części. Formułując ten zarzut, skarżąca domagała się uchylenia zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Ani w pozwie (k. 2 akt), ani w piśmie procesowym z dnia 19 kwietnia 2011 r. powódka nie sformułowała roszczenia o zasądzenie odsetek ustawowych od ostatecznie sprecyzowanych kwot dochodzonego odszkodowania i zadośćuczynienia, ani też żądania zasądzenia renty poczynając od daty wniesienia pozwu. Dopiero na rozprawie w dniu 20 maja 2015 r. (protokół k. 578 akt), profesjonalny pełnomocnik powódki złożył do akt pismo procesowe datowane 20 maja 2015 r. (por. k. (...) akt), zawierające rozszerzenie powództwa o odsetki ustawowe od powyższych kwot liczone od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz żądanie przyznania renty od daty wniesienia pozwu. Pismo to zostało jednak przeoczone przez Sąd Okręgowy, który nie rozpoznał żądania w rozszerzonym zakresie w piśmie tym wskazanym. Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego wynika bowiem, że Sąd pierwszej instancji oddalił w punkcie 4 wyroku jedynie roszczenia przekraczające przyznane powódce kwoty główne z tytułu odszkodowania i zadośćuczynienia, natomiast nie wypowiedział się co do odsetek ustawowych ani daty początkowej płatności renty, przyjmując mylnie, że żądania w tym zakresie nie zostały zgłoszone. W tej sytuacji Sąd drugiej instancji trafnie odrzucił apelację powódki jako niedopuszczalną z uwagi na brak substratu zaskarżenia, albowiem wniesioną od rozstrzygnięcia nieistniejącego (*sententia non existens*). Nie można bowiem wnieść środka odwoławczego

od orzeczenia, które nie zostało - w rozumieniu przepisów prawa procesowego - wydane. Chodzi tu zarówno o brak orzeczenia w ogóle, jak i o brak w wydanym orzeczeniu rozstrzygnięcia o określonym żądaniu lub jego części. W razie pominięcia przez sąd pierwszej instancji rozstrzygnięcia (pozytywnego lub negatywnego) o zgłoszonym żądaniu lub o jego części, strona powinna złożyć, przewidziany w art. 351 § 1 k.p.c., wniosek o uzupełnienie orzeczenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2011 r., I CSK 138/11, OSNC 2012, nr 7-8, poz. 89 oraz z dnia 19 lipca 2006 r., I CZ 35/06, z dnia 13 sierpnia 2015 r., I CZ 58/15, niepublikowane), który nie konkuruje ze środkami odwoławczymi, a stanowi remedium, które może otworzyć stronie drogę do skutecznego wniesienia apelacji. Rację ma co do zasady powódka wskazując, iż w zaskarżonym wyroku Sądu Okręgowego zawarte jest orzeczenie o „oddaleniu powództwa w pozostałym zakresie” (punkt 4), ale należy powtórzyć, że nie odnosi się ono do przedmiotu zaskarżenia wskazanego w apelacji. Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia odniósł się jedynie do roszczeń głównych powódki, zaś żądanie zasądzenia odsetek ustawowych od kwot zadośćuczynienia i odszkodowania oraz renty za okres wsteczny od dnia wniesienia pozwu nie zostało poddane osądowi, stąd tych roszczeń punkt 4 nie obejmuje. W tym stanie rzeczy zaskarżone postanowienie Sądu Apelacyjnego odpowiada prawu, stąd orzeczono jak w sentencji (art. 394¹ § 3 w związku z art. 398¹⁴ k.p.c.).

jw

kc